Eglurhad

Mae **Mapio Polisïau Bwyd** yn cyfeirio at y broses o gasglu a dadansoddi strategaethau, polisïau a chynlluniau sy'n berthnasol i'r agenda fwyd lleol. Mae hyn yn eich galluogi chi i weld pa flaenoriaethau lleol all gael eu cefnogi drwy weithio ar systemau bwyd cynaliadwy. Hefyd, mae'n bosibl nodi unrhyw fylchau o ran polisïau, neu gyfleoedd i ddylanwadu. Bydd y rhan fwyaf o strategaethau yn rhai cyngor neu'r GIG, ond gallech gynnwys ffocws ar strategaethau rhanbarthol megis rhai gan yr Awdurdod Cyfunol a strategaethau cenedlaethol.

Cyflwyniad

- Mae mapio polisïau lleol sy'n gysylltiedig â'r agenda fwyd yn gam cynnar pwysig i'w rhoi ar waith o ran deall y cyd-destun y mae eich partneriaeth fwyd yn gweithio ynddo.
- Bydd bod â gwybodaeth dda am flaenoriaethau a thargedau lleol yn amhrisiadwy o ran rhoi eich partneriaeth fwyd mewn sefyllfa dda gydag asiantaethau statudol, a cheisio cyfranogiad gan randdeiliaid allweddol ac uwch arweinwyr.

Beth i'w wneud

- Chwiliwch drwy wefannau cynghorau lleol, y GIG a gwefannau statudol eraill am strategaethau, polisïau a chynlluniau sy'n berthnasol i'r agenda bwyd cynaliadwy.
- Mae'r agenda bwyd cynaliadwy yn eang iawn, a gall gysylltu â'r rhan fwyaf o adrannau mewn awdurdod lleol.
- Dechreuwch drwy edrych drwy'r meysydd a restrir isod.

Maes	Strategaethau Enghreifftiol
Iechyd	Strategaeth Iechyd a Lles, Strategaeth Pwysau Iach, Strategaeth Gordewdra, Strategaeth Diabetes, Strategaeth Asesiad Anghenion ar y Cyd, Cynllun Iechyd y Boblogaeth, Strategaeth Iechyd Meddwl, Cynllun Iechyd Plant a Phobl Ifanc, Cynllun Gweithredu ar Dlodi Bwyd.
Amgylchedd	Strategaeth Mannau Gwyrdd, Strategaeth Newid Hinsawdd, Strategaeth Di-garbon, Cynllun Dinas Werdd, Strategaeth Goed, Strategaeth Rhandiroedd, Strategaeth Parciau a Mannau Agored, Cynllun Bioamrywiaeth, Cynllun Gweithredu Peillwyr, Strategaeth Seilwaith Gwyrdd.
Caffael	Polisi Arlwyo a Chaffael, Strategaeth Caffael Cynaliadwy, Polisi Gwerth Cymdeithasol.

Gwastraff	Strategaeth Wastraff, Strategaeth Gwastraff a Rheoli Adnoddau.
Cynllunio	Cynllun Lleol, Cynllun Cymdogaeth, Cynllun Datblygu Cymdogaeth

Maes	Strategaethau Enghreifftiol
Economi	Strategaeth Economaidd, Strategaeth Economi Cynhwysol, Strategaeth Economi Ymwelwyr, Strategaeth Twristiaeth.
Cyngor Llawn	Strategaeth Gorfforaethol, Strategaeth Gwydnwch
Seiliedig ar Leoedd/aml-randdeiliaid	Cynllun Un Dinas, Cynllun Dinas.

Dadansoddi a chofnodi

- Wedi i chi goladu eich strategaethau, bydd hi'n amser eu dadansoddi. Efallai y byddwch yn ei chael hi'n ddefnyddiol crynhoi pob polisi gan ddefnyddio tabl gyda phenawdau megis:
    - Teitl y Strategaeth
    - Dyddiadau
    - Corff Arweiniol
    - Pwrpas / Gweledigaeth Gyffredinol
    - Fframwaith
    - Nodau Lefel Uchel
    - Dangosyddion Perfformiad Allweddol
    - Materion Allweddol

- Chwilio am flaenoriaethau a thargedau sy'n trafod bwyd, neu sy'n cefnogi eich agenda bwyd.
- Mae hyn hefyd yn gyfle i nodi bylchau mewn polisïau nad ydynt yn trafod bwyd, ond a ddylai drafod bwyd.

Awgrymiadau

- Efallai y bydd gan wefan eich cyngor dudalen sy'n trafod pob polisi, strategaeth a chynllun
- Gallwch gyflymu pethau drwy ddefnyddio eich swyddogaeth chwilio i chwilio am dermau allweddol mewn dogfennau
  e.e. 'bwyd, 'tlodi bwyd', 'mynediad i fwyd', 'gordewdra', 'pwysau iach'.
- Cofiwch strategaethau mewn Awdurdodau Cyfunol e.e. Fframwaith Gofodol, Strategaethau Gwydnwch, Datblygu Trefol Cynaliadwy, Tai.
- Gofynnwch i chi eich hun 'sut gallwn ni eu helpu nhw i gyflawni ar flaenoriaethau?' A oes unrhyw Ddangosyddion Perfformiad Allweddol y mae eich gwaith yn cyfrannu atynt?
- Gall chwilio am 'ymgynghoriadau' fod yn ffordd dda o weld a oes unrhyw bolisïau ar wefan y cyngor eisoes yn y broses o gael eu hail-ddrafftio.
- Os na allwch ddod o hyd i'r wybodaeth sydd ei hangen ar y wefan, cysylltwch â swyddogion allweddol i gael gwybod y wybodaeth ddiweddaraf.

Enghreifftiau o Fapio Polisïau

Teitl y Strategaeth	Dyddiadau	Corff Arweiniol	Pwrpas / Gweledigaeth Gyffredinol	Fframwaith / Nodau	Dangosyddion Perfformiad Allweddol (KPI)	Materion Allweddol
Cynllun Lleol Drafft	2020-2035	Y Cyngor	Cynllun ar gyfer datblygu'r ardal leol yn y dyfodol.	Polisi Thematig 13: Hyrwyddo iechyd a lles pawb sy'n byw yn y ddinas gan gynnwys: Polisi 25 – Hyrwyddo cymunedau iach: Annog tyfu bwyd yn y ddinas ac amddiffyn rhandiroedd presennol. Polisi 15 – Tyfu Bwyd a Rhandiroedd: Rhoddir y lefel uchaf posibl o amddiffyniad i randiroedd presennol yn y cynllun hwn.	Dim	Bydd y Cyngor yn annog tyfu bwyd a garddio cymunedol.
Strategaeth Iechyd a Lles	2020-2025	Y Cyngor	Gwella iechyd ac anghydraddoldebau iechyd mewn deilliannau iechyd.	3 prif nod: 1. Dechrau gorau mewn bywyd 2. Bywydau Hapusach, Hirach ac Iachach 3. Aeddfedrwydd sy'n ffynnu ac amddiffyn y gymuned	Dim	Gordewdra ymysg plant Tlodi Bwyd Cynnwys ffocws ar dyfu bwyd.
Cynllun Gweithredu Bwyd Iachus	2020-2022	Bwrdd Iechyd a Lles	Dull partneriaeth gydlynol i bwysau iach.	Darparu amgylchedd sy'n galluogi preswylwyr i wneud dewisiadau bwyd iach, cadw'n actif yn gorfforol a chynnal pwysau iach.	Nifer gynyddol o leoliadau ysgol yn tyfu bwyd.	Tyfu bwyd mewn ysgolion
Polisi Gwerth Cymdeithasol	2018	Y Cyngor	Nodi sut bydd gwerth cymdeithasol yn cael ei ddarparu drwy gaffael a chomisiynu	Nodi egwyddorion gwerth cymdeithasol, gwerthoedd ac ymddygiad, cyd-destun polisi ac amcanion polisi â blaenoriaeth. Nodi sut byddant yn cyflawni gwerth cymdeithasol ystyrlon drwy'r contractau sydd ar waith. Fframwaith Gwerth Cymdeithasol a Phecyn Cymorth Mesur.	Targed o 40% o gyllideb caffael y cyngor i gael ei wario gyda busnesau micro, bach a chanolig.	Cynnwys ffocws ar Masnach deg a moesegol Lleihau gwastraff ac effeithiau ar yr hinsawdd